

Zasavski udovnik

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA TRBOVLJE

Leto IV.

Trbovlje, 9. februarja 1951

Stev. 6

Volilni proglas Osvobodilne fronte, okraja Trbovlje

Tovariš Miha Marinko, kandidat I. volilne enote — center Trbovlje

Dne 18. marca t. l. bo slovenski narod v drugič po osvoboditvi izvolil najvišje predstavništvo Ljudske oblasti — republiško ljudsko skupščino. V zvezi s tem je glavni odbor OF Slovenije sprejel dne 19. januarja t. l. volilni proglas Osvobodilne fronte Slovenije, v katerem so prikazani uspehi delovnega ljudstva Slovenije v izgradnji socializma ter velik pomen in simpatije, ki jih uživa danes Jugoslavija v mednarodnem svetu, kar je posledica pravične poti našega državnega in političnega vodstva. Pri izgradnji socializma z lastnimi silami je nastopala OF kot mobilizator ljudstva za gospodarsko izgradnjo dežele.

K doseženim gospodarskim uspehom je doprineslo svoj delež tudi delovno ljudstvo trboveljskega okraja. Izpolnjevanje planov naših rudarskih kolektivov v povojnih letih, zlasti pa velik uspeh rudnika Trbovlje-Hrastnik v lanskem letu, so dokaz predanosti našega delovnega ljudstva Osvobodilni fronti. Enake uspehe so dosegli tudi delovni kolektivi v drugih industrijskih podjetjih, tako v CRD steklarni, kemični tovarni, električni, cementarni in drugod.

V tem obdobju so se odločili v okraju prvi najzavednejši kmetje za vstop v kmetijske delovne zadrage. Ustanovljeno je bilo prvih pet KDZ, ki utirajo pot socialističnemu kmetijstvu. Kljub začetnim težavam so te zadrage dokazale svojo gospodarsko moč, zlasti še zadruga na Trojanah. Pa tudi številni zasebni kmetje so z rednim izpolnjevanjem svojih obvez do skupnosti pokazali svoj pravičen odnos do potreb skupnosti ter so bili nekateri izmed njih razglašeni za borce za večji hektarski donos.

Z vzpostavitev novih in razširitvijo obstoječih šol je bila dana možnost izobrazbe našemu delovnemu človeku. V okraju smo pridobili prvo popolno gimnazijo, vrsto nižjih gimnazij in strokovnih šol, kjer ima delovna mladina možnost splošnega in strokovnega izobraževanja ter možnost za izobrazbo vodilnih kadrov našega gospodarstva.

Za dvig življenjske ravni delovnega človeka je bila zgrajena vrsta stanovanjskih objektov v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku in drugod. Stevilnim delavcem je bila dana možnost, da si z brezobrestnimi posojili zgradijo lastne stanovanjske hišice, ki se jih je zgra-

dilo in se jih še gradi okrog 400. V številnih vaseh našega kraja so dobili naši delovni kmetje električne napeljave, tako n. pr. na Dobovcu, v Čečah, Savni peči, na Partizanskem vrhu, v Ravenski vasi, na Orleku in drugod v mnogih krajih pa se te napeljave še grade.

Vsi ti gospodarski in politični uspehi so bili doseženi v največji meri zaradi tega, ker je imelo oblast v rokah delovno ljudstvo, ki je bilo strnjeno enotno v OF, vzlic vsem poizkusom informbiroja, da bi to enotnost razbil. Uspehi so bili možni zaradi tega, ker je naše delovno ljudstvo leta 1945 izvolilo v republiško Ljudsko skupščino svoje najboljše predstavnike, ljudi, ki so se borili za pravice delovnega človeka že v bivši Jugoslaviji, med narodnoosvobodilno borbo in po osvoboditvi za izgradnjo socializma in popolno neodvisnost naše države.

Tudi danes stavlja OF okraja Trbovlje članstvu in volilcem predloge za kandidate za volitve republiške Ljudske skupščine, ki ste jih na zborih volilcev z odobravanjem sprejeli. To so ljudje, ki so bili z ljudstvom v težkih dneh okupacije in ki so se bili na čelu borbe za izgradnjo socializma v vseh povojnih letih in ki tudi danes vodijo borbo za to, da se naša država razvije v samostojno socialistično državo, neodvisno od kakršnih koli imperialističnih blokov Zahoda in Vzhoda, zaupajoč v naše delovne množice in vse napredne sile v svetu, ki se bore za mir.

OF je dala predlog za postavitev kandidatov v Ljudsko skupščino brez sokandidatov, da s tem izrazi enotnost našega delovnega ljudstva. Volitve, ki se bodo vršile 18. marca t. l., imajo velikanski pomen. Kot je bila enotnost, ki se je izrazila v OF v teku narodnoosvobodilne vojne, porok naše zmage nad okupatorjem, tako mora biti ta edinstvo porok za doseg naše popolne neodvisnosti in samostojnosti ter izgradnje socializma. Pri odločanju volilcev ob priliki glasovanja ne smejo priti do izraza težave in napake, ki se ponavljajo v našem vsakdanjem delu. Sléherni volilec in član OF glasuje za našo neodvisnost, za izgradnjo socializma, za enakopravne odnose med narodi in državami in za mir v svetu.

Glede na to je potrebno, da

1. vse frontne organizacije pojasnjujejo volilcem velik pomen volitev v republiško Ljudsko skupščino, istočasno pa jim razlagajo vlogo naše države v svetu, našo borbo za izgradnjo socializma in za demokratizacijo našega družbenega in državnega življenja;

2. članom OF in volilcem na članskih sestankih in zborih volilcev objasnjujejo predloge kandidatov OF, ki jih je sprejela OF na svojem okrajnem zboru in ki jih predlaga svojemu članstvu in volilcem v potrditev;

3. z medsebojnim tekmovanjem posameznih frontnih odborov in volilnih enot čimprej zaključimo volitve, kajti svojo zavest bomo pokazali ne samo z glasovanjem za kandidate OF, marveč tudi s čimprejšnjo izvedbo volitev;

4. V konkretni povezavi z organizacijami in članstvom OF naj vsa društva, politične in družbene organizacije vplivajo preko sej, članskih sestankov in z individualnim delom na svoje članstvo, da se aktivno vključijo v priprave za volitve in agitacijo za kandidate OF.

Mednarodni pomen in ugled Jugoslavije v gospodarskem, političnem in kulturnem pogledu pod vodstvom našega državnega in partijskega vodstva ter OF naj nam bo napotilo za enoten nastop pri volitvah v borbi proti vsem, ki se bore proti silam napredka v svetu, izkoriščajoč razna obrekovanja v korist svojim napadalnim, imperialističnim naklepom na račun neodvisnosti malih in srednjih narodov.

Naj živi Ljudska fronta Jugoslavije!

Naj živi Osvobodilna fronta Slovenije in predani borce delovnega ljudstva Slovenije, tovariš Miha Marinko, kandidat okraja Trbovlje!

Vrsti delovnih zmag, ki jih dosegamo v vsakodnevni boju za zgraditev socializma, za lepše življenje, pridružimo veličastno zmago pri volitvah!

Tovarišica Lidija Sentjurceva, kandidat II. volilne enote za Hrastnik

RUDNIK TRBOVLJE-HRASTNIK V JANUARJU 1951

Prvi mesec bitke za plan je bil uspešen

Po veliki in uspešni bitki za izpolnitev plana rudnika Trbovlje-Hrastnik v letu 1950 so rudarji tega rudnika začeli z vsem poletom vršiti proizvodno nalogo za mesec januar 1951, ki so jo dosegli s 100,7%. Vzhodni obrat rudnika je imel v minulem mesecu neugodne odkopne pogoje ter do 21. januarja ni dosegal dnevnih planskih nalog, vendar so rudarji tega obrata z vsemi močmi prijeli za delo ter opravili svoj mesečni plan s presežkom 0,7%. Zahodni obrat rudnika je plan prekorčil za 3,7%, obrat Ojstro ga je presegel za 4,5%, ni pa mogel izvršiti svoje planske naloge obrat Hrastnik, ki je ostal zaradi slabih odkopnih prilik za 2,5% pod planom. Največje težave je imel v januarju dnevni kop Dobrna-Neža, in to zaradi neugodnega vremena, ter je svoj plan dosegel le s 87,9%. Ta primanjkljaj bo nadoknadil, ko bo nastopilo zopet lepo vreme, saj je tudi lansko leto v lepem vremenu svojo proizvodno nalogo visoko presegel.

Rudnik Trbovlje-Hrastnik je torej svojo bitko za planirano produkcijo že v prvem mesecu tega leta z uspehom zaključil, prav tako jo bo po vseh izgledih tudi v naslednjih mesecih. Trboveljski in hrastniški rudarji so trdno odločeni, da stoodstotno izpolnijo svoj letošnji plan, in to čimprej, s čimer bo planska naloga, ki je bila trboveljskim in hrastniškim rudarjem naložena v prvi Titovi petletki, častno izvršena.

Mandat izvoljenih delavskih svetov podaljšan

Prezidij Ljudske skupščine je izdal ukaz, s katerim se mandat izvoljenih članov delavskih svetov v državnih gospodarskih podjetjih in v podjetjih družbenih organizacij podaljšuje do konca tega leta. Ti mandati so podaljšani, ker je minilo od njihove izvolitve komaj nekaj mesecev, zakon o upravljanju državnih podjetij pa določa enoletne mandate.

Po uredbi Zvezne vlade bodo člani delavskih svetov vseh podjetij, ki postavljajo višja gospodarska združenja, volili še ta mesec delavske svete in upravne odbore teh višjih gospodarskih ustanov. Tako se bodo po teh volitvah dosedanje generalne in glavne direkcije spremenile iz organov držav-

ne uprave v izvoljene organe neposrednih proizvajalcev. V prihodnje bodo ta višja gospodarska združenja upravljali izvoljeni delavci.

Volitve bodo tajne z volilnimi listki.

Prireditve pionirjev VI. terena OF Trbovlje

Pionirji VI. terena OF Trbovlje so pridno na delu. Terenski odbor je skupno s svetom pionirjev prireditelji minule dni v sindikalnem domu Vzhodnega obrata rudnika pustno rajanje z veselimi kulturnimi sporedom. Prireditve, ki je obsegala 8 točk, je po prizadevanju režiserja tov. Drnovška Branka uspela. Po igri so imeli prisrčno pustno rajanje, kjer so se pionirji v prijetni družbi res razveselili.

DOMA IN PO SVETU

Položaj na Daljnem vzhodu se je kljub upanju na mirno rešitev korejskega vprašanja v zadnjem tednu zopet poostiril. Varnostni svet je predložil ameriško resolucijo o proglasitvi Kitajske kot napadalca Generalni skupščini Združenih narodov in je bila sprejeta z večino 44 glasov. Resolucija poziva odbor na skupne ukrepe, da prouči mere, ki naj bi jih Združeni narodi uporabili proti Kitajski, hkrati pa bi Komisija treh za dobre usluge skušala najti mirno rešitev kitajskega spora. Britanska delegacija je proti uporabi sankcij in je opozorila na nevarnost za mir, če bi se prenažili. Naša delegacija ni glasovala za ameriško resolucijo; pridružili so se ji zastopniki Afganistana, Egipta, Inonezije, Pakistana, Saudske Arabije, Švedske, Sirije in Jeremina. Proti resoluciji so glasovale države kominformskega bloka s SZ na čelu, Indija in Burma. Kitajska je sicer v zadnjem trenutku po indijskem zastopniku sporočila, da je pripravljena ustaviti sovražnosti, preden bi se pričeli razgovori o Daljnem vzhodu, vendar se je moral Benegal Rau zaradi naglice pri izglasovanju ameriške resolucije zadovoljiti le z izjavo, da ZN nima pravice obsoditi Kitajsko kot napadalca, dokler ni članica OZN. — Za mirno rešitev spora si prizadeva zlasti naša delegacija, ki je ponovno izjavila v političnem komiteju, da bodo združeni narodi samo pridobili na politični in moralni moči, če ne bodo odnehali s prizadevanji za mirno rešitev korejskega spopada. — V najbližji bodočnosti se bo pokazalo, ali bo Komisija za dobre usluge dosegla možnost za mirna pogajanja.

Na korejskem bojišču so po kratkem zatíju borbe zopet oživele in so čete ZN prišle v stik z močnejšimi severnokorejskimi enotami ter celo do glavnih severnokorejskih in kitajskih obrambnih položajev. Čete ZN bijejo srditve biake na nož z mnogo močnejšim nasprotnikom v bližini Jodžuja in so se približale na 10 km Seulu. — Po izjavi visokega ameriškega funkcionarja čete generala Mac Arthurja na Koreji ne

bodo prestopile 38. vzporednika in so ta nalog sprejeli poveljniki ameriških operativnih čet.

Posojilo ZDA 12,000,000 dolarjev so dobile japonske družbe za gradnjo ladij. Japonska bo zgradila s posojilom 24 ladij, drugo polovico denarja za ladje pa bodo dali japonski kapitalisti.

Amerika pripravljena varovati Japonsko pred napadom. Po izjavi Johna Foster Dullesa bi ameriške čete po podpisu mirovne pogodbe ostale na Japonskem, da bi preprečile eventualni napad na Japonsko. To se šteje kot ponudba, odločala pa bo o njej Japonska.

Minister FLRJ Milovan Djilas se mu di že več dni v Angliji, kjer je imel v britanskem inštitutu za mednarodna vprašanja predavanje o jugoslovansko-sovjetskih odnosih. Dne 2. t. m. je bil sprejet pri predsedniku britanske vlade G. Klementu Attleju.

Redni diplomatski odnosi med našo državo in Avstrijo bodo v kratkem vzpostavljeni na podlagi medsebojnega sporazuma obeh držav. Dosedanji politični predstavništvi v Beogradu in na Dunaju bosta prešli v stopnjo rednih poslanštev.

Centralni komite avstralskih rudarjev se je izrekel proti odločitvi avstralske vlade, ki prepoveduje rudarskim delavcem stavke. Stavkujoči rudarji bi bili kaznovani s šestmesečnim zapornikom ali globo 100 funtov.

Ukinitev komisije državne kontrole. Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je ukinil komisijo državne kontrole. Kontrola preide na Svete ministrstev, komiteje in druge organe vlade FLRJ. Komisije državne kontrole v sestavi izvršilnih odborov, ljudskih odborov bodo ukinjene z ukazi Prezidijev Ljudskih skupščin Ljudskih republik.

Pocenitev prevoza kostolkega premoga za polovico bo omogočila dograditev nakladalne rampe na Donavi, s katero bo mogoč prevoz premoga iz Kostolca po vodni poti v vsa rečna pristanišča v naši državi.

Novi zakon o socialnem zavarovanju nudi tudi delavcu in uslužbencu, ko odhaja v pokoj, človeka dostojno življenje

Pred kratkim je bilo upokojenih 14 delavcev in uslužbencev, ki so delali na rudniku Zagorje nad 40 let. Uprava rudnika jim je priredila v slovo primerno zakusko, direktor rudnika pa je odhajajočim tovarišem izrekel zahvalo za njihovo požrtvovalno delo ter

zlasti dva tovariša in sicer Klopčič Franc in Gostiša Franc.

Klopčič Franc je imel burno življenje. Delati je pričel s štirinajstimi leti. Ze v mladosti se je udeleževal politično ter bil večkrat preganjan, odpuščen od dela ali pa zapostavljen v službi. Svoja dva sinova je vzgojil v naprednem duhu. Starejši sin Franc zaradi političnega dela ni mogel nadaljevati študija na visoki šoli; bil je preganjan in zaprt ter je končno pobegnil v Rusijo. V odsotnosti je bil obsodjen na 18 let ječe. Tudi mlajši sin Mile zaradi svojega političnega dela ni mogel študirati na učiteljsku ter je postal književnik. Reakcionarni režim v stari Jugoslaviji ga je večkrat zaprl in preganjal.

V letih, ko je Klopčič delal v rudniku, se je menjalo 12 direktorjev rudnika. Klopčič je v razgovoru svoj odnos do dela in do nove Jugoslavije opisal takole: »Naši mlajši rudarji nimajo pojma, kako težko je bilo včasih delati. Jama ni bila mehanizirana, vrtali smo ročno. Ziveli smo v večnem strahu, kdaj nas bodo pognali na cesto. Mnogo smo trpeli. Srečen sem, da sem dočkal ne le politično svobodo naših narodov, marveč tudi pravico do dela, ki je v Avstriji in stari Jugoslaviji ni, smo imeli. Zelo rad bi še delal naprej in pomagal do zmage na gospodarskem področju, a ne morem več; izčrpal sem se v 56 letih trdega dela in pomankanja. Upam, da bom še dočkal dan popolne gospodarske neodvisnosti Ju. goslvije.« — Delovni kolektiv rudniške separacije, kjer je bil Klopčič zadnja leta zaposlen kot nadzornik, mu je v spomin in priznanje podaril dve lepi knjigi. Klopčič je tega darila zelo

vesel in se delovnemu kolektivu zahvaljuje za ta lep izraz delovnega tovarštva.

Gostiša Franc predstavlja vzor delovne discipline. Star je 70 let. Delal je nepretrgoma na rudniku 54 let, ne

Gostiša Franc, delal 54 let

da bi napravil kdaj kakega »plavega« ali pa drugače izostal od dela. Tudi bolan ni bil nikoli. Dvakrat se je pri

delu poškodoval; bilo mu je težko, ko je moral nekaj časa ostati doma. Tudi Gostiša je od svoje rane mladosti dalje pripadal naprednemu gibanju. O svojem rudarskem življenju pravi sledeče: »Težko je bilo včasih delati. Zilvil in drugega blaga je bilo po trgovinah dovolj, toda le redko kateri rudar si je lahko kupil najnujnejše, ker so bili zaslužki slabi. Borili smo se za socialno izboljšanje in volilno pravico. Gostiša je sodeloval v delavskem gibanju in pripoveduje o gladovni stavki: »Rudarji niso hoteli iz jame. Obiskal jih je zdravnik dr. Logar, jih preiskal ter jim svetoval, naj gredo na dan, ker bodo drugače vsi pomrli. Toda rudarji se za njegove besede niso zmenili. Zdravniku so se smilili, kajti nato je rekel: »Prokleti kapital, kako izkorišča delavce.« O novem socialnem redu pravi Gostiša: »Lahko je sedaj delati, ko te nihče ne tlačí, ko je oblast v rokah delovnega ljudstva. A včasih je bilo drugače. Direktorji in inženirji so bili veliki gospodje; z delavci sploh niso hoteli govoriti. A danes se lahko pogovoriš z direktorjem kakor s sebi enakim. Da, da, mladi rod ne ve, kaj je pridobil z narodnoosvobodilno borbo.«

Novi zakon o socialnem zavarovanju nudi tudi delavcu in uslužbencu, ko odhaja v pokoj, človeku dostojno življenje.

KULTURA IN PROSVETA

KUD »Ciril Pust« na Dolu pri Hrastniku je med vaškimi kulturnimi društvi najboljše

KUD »Pust Ciril« na Dolu pri Hrastniku je eno izmed najboljših podeželskih kulturnih društev v našem okraju. V okviru tega društva delujejo dramski odsek, moški pevski zbor, ženski pevski zbor, pionirski zbor in folklorna skupina. Društvo se je borilo v svojem delovanju z velikimi težavami, kajti lastniki vseh reči, ki jih društvo potrebuje, so vsi drugi, le kulturno društvo ne. Tako plačujejo na primer za vsakokratni nastop v skromni dvorani 1.300 dinarjev najem, nine lastniku dvorane Kmetijski zadrugi, prav tako si je zadruga prilastila kulise in vse ostale odrske potrebščine s prekrajšbo od bivšega prosvetnega društva. Pevski zbor se nadalje bori za vaje, tako da imajo pevci vaje v neki kmečki sobi. Klavir, ki je potreben za vaje vseh treh zborov, si pa lasti gasilsko društvo, ki ga sploh ne potrebuje. Uporabljajo ga samo za nekakšne vaje vaške godbe, ki pa igra le proti plačilu ali pa za pijačo. Ta godba se sestavlja iz članov gasilske čete in godbe iz Hrastnika, ki ima vaje po dvakrat mesečno.

Vzlic vsem tem težočam pa so rezultati vztrajnega dela tega društva lahko zgled marsikateremu društvu v okraju, ki nima teh težav. Moški zbor šteje 42 pevcev, ima redne vaje ter je udeležba skoraj polnoštevilna. Zbor je imel lansko leto 8 javnih nastopov in sicer v Domu oddiha v Loki, v vojaškem zdravilišču v Rimskih toplicah,

v Radečah, v Zagorju in Hrastniku, tri nastope pa doma. Pevski zbor je sodeloval tudi na okrajni kulturni reviji v Trbovljah. Zbor je nadalje postavil spomenik padlim članom KUD, kjer je opravil 1.250 udarniških ur. Člani zbora so izvršili prav tako pri drugih javnih delih in sicer pri popravljanju cest 322 prostovoljnih ur, pri vaškem vodovodu in na zadrugi sestvih pa 532 delovnih ur.

Zenski pevski zbor je bil ustanovljen 8. marca 1950 na Dan žena; samostojnih koncertov še ni imel, sodeloval pa je ob koncertih moškega zbora in proslavil. Na tekmovanju v okrajnem merilu je zbor zasedel tretje mesto.

Dramska skupina je dala na oder igro »Poslednji mož« in »Talca«, s katerimi so nastopili tudi na tekmovanju in zasedli v okraju drugo mesto. Folklorna skupina se je ustanovila pozimi in je prvič nastopila na družabnem večerju članov, udeležila se je pa tudi okrajnega tekmovanja.

Lep napredek zaznamuje pionirski zbor, ki je nastopil že štirikrat. Zbor ki je v tekmovanju za 10. obletnico OE zadal nalogo da bo tekmoval v republiškem tekmovanju. Dosedanji uspehi tega društva so uspeh vztrajnega, požrtvovalnega dela. Članstvo je sklenilo, da bo pričelo v letošnjem letu z gradnjo lastnega doma s koncertno dvorano za 300 ljudi.

Iz vsega tega vidimo, da hoče tudi mladina s podeželja pridobiti potrebno znanje in pokazati vse svoje sposobnosti. I. R.

Ljudska univerza v Zagorju dela

V šestmesečnem tekmovanju za počastitev 10. obletnice ustanovitve OE se je razgibala tudi Ljudska univerza v Zagorju. V Zagorju so imeli doslej tri uspešna predavanja. Dne 1. t. m. so predvajali zdravstveni film »O raku« Pri predavanju je imel predavatelj dr. Kajzelj Mirko. Udeleženci so bili s filmom in predvajanjem zelo zadovoljni. Istega dne je bilo tudi predavanje o tuberkulozi. — Predaval je dr. Gomšček Danilo. Oba filma je predvajala zdravstvena ekipa iz Ljubljane.

V zagorskem sektorju so v okviru te univerze imeli doslej 4 predavanja o zdravstvu. Do konca marca bodo na vasi izvedli še 10 predavanj iz področja zdravstva, zadrugištva, veterinarstva in sadjarstva (kmetijstva).

Klopčič Franc, delal 56 let pri rudniku

jim v znak priznanja izročil zahvalne listine v dokaz, da naša ljudska oblast cení delovnega človeka, ki po dolgih letih trudapolnega dela odhaja v službeni pokoj. Med temi upokojenci sta se v dolgih letih dela odlikovala

